

UZASADNIENIE

do Zarządzenia Nr 10.2026
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 4 sierpnia 2026 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Głazy Krasnoludków”

Zgodnie z art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.)* dla rezerwatu przyrody, do czasu sporządzenia planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych, który opisuje istniejące zagrożenia oraz wskazuje sposoby ich eliminacji lub ograniczania.

Zgodnie z *Zarządzeniem Nr 3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Głazy Krasnoludków” (Dz. Urz. z 2013 r. poz. 88)* celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych i interesujących form wietrzenia piaskowca ciosowego.

W chwili obecnej rezerwat przyrody „Głazy Krasnoludków” nie posiada planu ochrony, ani też zadań ochronnych - *Zarządzenie Nr 2.2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Głazy Krasnoludków”*, wygasło dnia 16 stycznia 2023 r.

Przedmiotowe zadania ochronne zawierały zalecenia dotyczące usuwania drzew iglastych i samosiewów w najbliższym otoczeniu piaskowcowych skałek - celem wyeksponowania form skalnych - oraz stosowania pułapek feromonowych (podobny zakres zawierały wcześniejsze zadania ochronne obowiązujące dla ww. rezerwatu).

Jak wynika z posiadanej przez tut. Dyрекcję dokumentacji pn. *„Plan ochrony rezerwatu przyrody nieożywionej Głazy Krasnoludków”* (autorzy: Piotr Migoń, Czesław Narkiewicz, Wrocław - Jelenia Góra 1998 r.), powyższy rezerwat jest unikatowym w skali województwa dolnośląskiego obszarem, gdzie cel ochrony stanowią elementy przyrody nieożywionej - tj. zróżnicowane pod względem kształtów i rozmiarów piaskowce (ściany skalne, maczugi i grzyby). Powierzchnię rezerwatu zajmują sztuczne kultury świerka wprowadzone na siedlisku lasu liściastego, które nie przedstawiają szczególnych walorów przyrodniczych.

Jak podają Autorzy ww. opracowania, zagrożeniem dla wartości przyrodniczych rezerwatu jest zarastanie skałek - niekontrolowany rozwój świerczyn może spowodować, iż utracona zostanie naukowa i dydaktyczna rola rezerwatu. Zaleca się zatem, by w oddziałach leśnych o numerach: 185-n oraz 185-o Leśnictwa Dobromyśl wyeksponować zarastające formy skalne poprzez wycinkę drzew iglastych.

Pismem znak ZG.7212.10.2025 Nadleśniczy Nadleśnictwa Kamienna Góra zwrócił się z wnioskiem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w sprawie wznowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Głazy Krasnoludków” przedkładając propozycję zadań ochronnych, uwzględniających wycinkę sanitarną drzew (głównie świerka, modrzewia i sosny) w obrębie skałek, wykonanie odnowień sztucznych z uwzględnieniem odnowienia naturalnego, prowadzenie niezbędnych prac pielęgnacyjnych mających na celu utrzymanie nasadzeń.

Na powyższej podstawie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uznał za zasadne, aby ponownie ustanowić zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Głazy Krasnoludków”.

W granicach oddziałów o numerach: 185-n i 185-o Leśnictwa Dobromyśl umożliwiono sukcesywną wycinkę drzew (głównie świerka, modrzewia i sosny), będących w złym stanie fito - sanitarnym (tj. chorych, zamierających, martwych, uszkodzonych przez wiatr lub z naruszoną statyką) oraz rosnących w najbliższym otoczeniu skałek piaskowców. Wycinkę należy prowadzić w okresie zimowym, najlepiej przy wykorzystaniu pokrywy śnieżnej, aby przeciwstawić się tworzeniu rynien erozyjnych oraz niszczeniu roślinności bardzo skąpego w gatunki runa leśnego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu dopuścił pozostawienie pni drzew niestwarzających zagrożenia sanitarnego do naturalnego rozkładu w obrębie rezerwatu. Zaleca się pozostawienie pni w poprzek stoków. Proces długoletniej mineralizacji drewna może stworzyć dogodne warunki do zasiedlenia go przez mikroflorę i faunę, podnosząc w ten sposób różnorodność biologiczną rezerwatu.

Aby zapobiec gromadzeniu się zakwaszającej podłoże nekromasy wskazano, by gałęzie ściętych drzew usunąć z rezerwatu (za powyższym argumentem przemawia także fakt, iż mogą być one zasiedlone przez rytonika pospolitego).

W obrębie form skalnych w rezerwacie przyrody „Głazy Krasnoludków” występuje siedlisko przyrodnicze - wymienione w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014 r., poz. 1713)* - 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, stanowiące przedmiot ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Góry Kamienne (PLH020038), w granicach którego położony jest rezerwat.

Dla przedmiotowego obszaru Natura 2000 obowiązuje plan zadań ochronnych - ustanowiony *Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne PLH020038 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 4024 ze zm.)*.

Wycinka fitosanitarna gatunków drzew iglastych (głównie świerków), nie koliduje z zapisami ww. planu zadań ochronnych.

Usunięcie chorych, zamierających, martwych, uszkodzonych przez wiatr lub niestabilnych świerków pozwoli na właściwe wyeksponowanie form skalnych, dzięki czemu utrzymana zostanie naukowa i dydaktyczna funkcja rezerwatu. Jednocześnie działania w powyższym zakresie wpłyną korzystnie na poprawę warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Uwzględnione w niniejszych zadaniach ochronnych, zaproponowane przez Nadleśnictwo Kamienna Góra, uzupełnienie luk w drzewostanie poprzez wykonanie odnowień sztucznych - o docelowym składzie: 50% buk zwyczajny, 25% jodła pospolita, 15% klon jawor, 10% świerk pospolity i sosna zwyczajna) - pozwoli na wzbogacenie obecnego składu drzewostanu, a w ślad za tym przyczyni się do zachowania trwałości lasu. W odnowieniach, w razie potrzeby, dopuszcza się prowadzenie niezbędnych cięć pielęgnacyjnych wspomagających rozwój sadzonek (oraz ich zabezpieczanie przez zgryzaniem przez zwierzęta bez użycia środków chemicznych, jedynie naturalnymi metodami).

Wykorzystywanie powstałych złomów i wywrotów oraz zastosowanie pułapek feromonowych, które należy ustawiać na obrzeżach oddziałów 185-n i 185-o Leśnictwa Dobromyśl, przyczyni się do ograniczenia liczebności owadów powodujących zamieranie drzewostanów, a ponadto spełni rolę prognostyczno-zwalczającą, gdyż po liczbie złapanych osobników będzie można określić stopień zagrożenia gradacji dla lasu.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo nr DZP-WP.6201.31.2026.DK z dnia 15 czerwca 2026 r.

Dokumentacja źródłowa znajduje się w aktach sprawy.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*